

УДК 796.323.2:314.15]:311.21«2024»

Балацька Л.В.¹, Ротар Т.Ю.²

¹ канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

² асистент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ БАСКЕТБОЛІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ДИНАМІКА 2024 РОКУ

Анотація. Міжнародна федерація баскетболу (FIBA) відома як всесвітня керівна організація, що заснована вісьмома країнами в 1932 році на теперішній період налічує 212 національних баскетбольних федерацій у всьому світі. Місія ФІБА, полягає в тому, щоб об'єднати мільйони баскетболістів, гравців і вболівальників у всьому світі, розвиваючи та просуваючи спорт. FIBA визнана Міжнародним олімпійським комітетом (МОК). Одна із функцій ФІБА регулювати трансфер гравців з однієї країни в іншу.

Ключові слова: FIBA, баскетбол, гравці, трансфер, контроль.

Abstract. The International Basketball Federation (FIBA) is known as

the world governing body, founded by eight countries in 1932 and currently has 212 national basketball federations worldwide. FIBA's mission is to unite millions of basketball players, players and fans around the world, developing and promoting basketball. FIBA is recognized by the International Olympic Committee (IOC). One of FIBA's functions is to regulate the transfer of players from one country to another.

Key words: FIBA, basketball, players, transfer, control.

Міжнародний центр спортивних досліджень (CIES) маючи знання і компетенції, регулярно надає інформацію про дослідницькі проекти для різних спортивних організацій щодо питань регламенту, управління, чесності та розвитку в різних видах спорту, аналізуючи техніко-тактичну і фізичну працездатність гравців, ринки праці та трансфери гравців [1-4].

У 13-му випуску річного звіту CIES досліджувалися дані ФІБА про міжнародні трансфери, щоб дати розуміння переміщення гравців, а також інших глобальних баскетбольних тенденцій на період 2023-24 років.

На сьогодні здійснено понад 13000 міжнародних трансферів: кількість трансферів чоловіків (10051) і жінок (3098) встановлює нові рекорди, які зросли на 46,9% з сезону 2010-11. 20% гравців із міжнародним трансфером переїжджають двічі протягом одного календарного року (рис. 1) [8, 10].

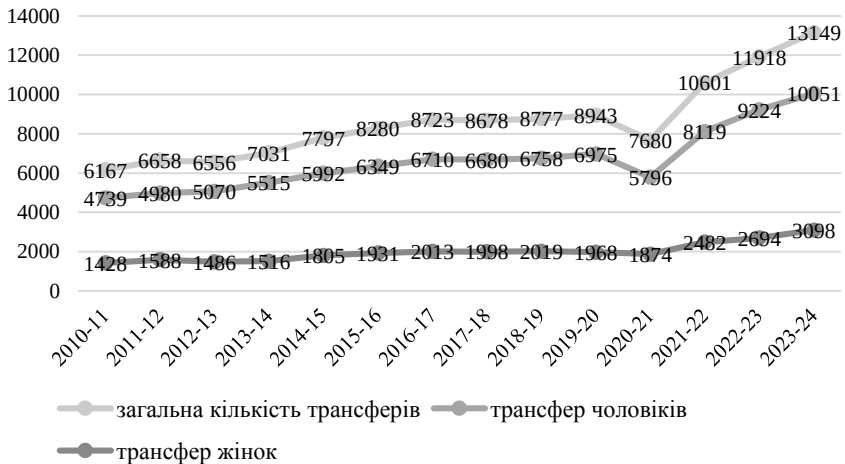

Рис. 1. Динаміка міжнародних трансферів у баскетболі (2010-2024 рр.)

Сполучені Штати знову стали домінуючим експортером гравців з

2050 експортом цього року. Це майже втричі більше, ніж у другого за величиною експортера Іспанії (708). США також мали найвищий позитивний баланс 1679; другий за величиною позитивний баланс у Франції з 123. Три найвищі негативні баланси належали Австралії, Іспанії та Швейцарії.

В професійну лігу НБА за даними CIES та ФІБА перейшло 18% гравців, беручи до уваги з загальної кількості та 9% гравчинь в WNBA.

Сім із 10 країн, які імпортують найбільше гравців, знаходяться в Європі, першими йдуть Іспанія, Німеччина та Італія. [5-7, 9].

Спостерігається позитивна тенденція гравців в Аргентині віком U21, головним чином завдяки запровадженню правил, які заохочують їх включення до списків команд. Також гравці U21 отримують найбільше ігрового часу в Китайській баскетбольній асоціації (СБА).

В Австралії найбільший трансфер відбувається з Європи, зокрема з Німеччини та Великої Британії. Африка – це регіон, який зберігає нейтральний баланс експорту-імпорту гравців.

Зафіксовано наступні помітні тенденції:

- США залишаються найбільшим експортером гравців з 2050 чоловіків та жінок, на другому місці Іспанія з 708 і Франція на третьому з 630 гравцями;

- міжнародні гравці становили 18% списків НБА та 9% WNBA;

- ліги Іспанії, Німеччини та Італії мають найбільшу кількість іноземних гравців;

- Аргентина найбільше спостерігається гравців U21, головним чином завдяки запровадженню правил, які заохочують їх включення до списків команд;

- гравці U21 отримують найбільше ігрового часу в Китайській баскетбольній асоціації (СБА);

- Австралія отримує найбільше переходів з Європи, зокрема з Німеччини та Великої Британії;

- Африка регіон зберігає нейтральний баланс експорту-імпорту.

Отже, аналізуючи потокову мережу міжнародних трансферів, трійка кращих шляхів для гравців залишилася незмінною: США-Австралія; США-Іспанія; США-Німеччина. У звіті виявлено, що Австралія починає залучати більше гравців з Європи завдяки збільшенню міграційних шляхів Німеччина-Австралія та Велика Британія [9-11].

Андреас Загкліс, генеральний секретар FIBA відзначаючи роботу CIES, наголосив на професійності, важливості даних організації, яка надає перевірену інформацію, що переміщення гравців, та аналізу роботи ліги (FIBA).

Список використаних джерел:

1. Балацька Л. В., Головачук В. Особливості розвитку історичних етапів баскетболу в Україні. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури /фізична культура і спорт*. 2021. Вип. 2 (130). С. 26–29.
2. Балацька Л. В., Головачук В., Григоришина Т. Аналіз напрямків роботи розвитку міжнародної діяльності ФІБА. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура*. 2019. Вип. 31. С. 8–14.
3. Балацька Л., Зорій Я. Історичні відомості про легендарних засновників найпрестижніших нагород в баскетболі. *Фізична культура і спорт: досвід та перспективи*: матер. IV Міжнар. наук.-практ. конференції (6-7 квітня 2023 р., м. Чернівці). Чернівці: 2023. 16–19 с.
4. Про cies On-Demand Research. URL: (дата звернення 17.02.25) <https://www.cies.ch/research/on-demand-research>.
5. Сайт іспанської баскетбольної ліги/ ACB Copa del rey. URL: (дата звернення 17.02.25) <https://www.acb.com/articulo/ver/147907-topes-de-la-supercopa-endesa.html>.
6. Сайт новин 777 SCORE/ URL: (дата звернення 17.02.25) <https://777score.ua/basketball/tournaments/italy/italy-lega-a>.
7. Сайт новин Coppa Italia. URL: (дата звернення 17.02.25).<https://www.legabasket.it/>.
8. Сайт федерації баскетболу. Українці за кордоном. URL: (дата звернення 13.02.2025) <https://fbu.ua/national-team/team-591>.
9. Світовий рейтинг FIBA, представлений NIKE. URL (дата звернення 17.02.25) <https://www.fiba.basketball/en/ranking/men>.
10. Хіменес Х., Пітин М., Дмитренко А. Особливості сучасних систем змагань у баскетболі (на прикладі NBA та професійних турнірів під егідою FIBA). *Спортивні ігри*. 2024. 1(15), 85–94. <https://doi.org/10.15391/si.2020-1.08>.
11. National Collegiate Athletic Association. URL: (дата звернення 17.02.25) <https://www.ncaa.org/sports/2021/5/4/history.aspx>.